

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم		رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۶/۲۱	
تعداد صفحه: ۴		مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه		ساعت شروع: ۱۵:۰۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (عصر داخل و خارج از کشور) - شهریور ۱۴۰۵				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			
ردیف		سؤالات (پاسخ برگ دارد)					
نمره							
۱۲	۰/۲۵	وزن کدام یک از گزینه‌ها با بیت «جانا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم» متفاوت است؟ الف) دانست که دل اسیر دارد / دردی نه دواپذیر دارد ب) ای سرو بلند قامت دوست / وه وه که شمایلِت چه نیکوست! ج) از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمی‌دانم					
۱۳	۰/۵	در بیت‌های زیر انواع وزن (همسان تک‌لختی، همسان دولختی و ناهمسان) را مشخص کنید. (یک وزن، اضافه است) الف) دلا بسوز که سوز تو کارها بکند / نیاز نیم‌شبِی دفع صد بلا بکند ب) من ندانستم از اوّل که تو بی مهر و وفایی / عهد نابستن از آن به که ببندی و نپایی					
۱۴	۱/۵	با توجه به بیتِ «کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد»، به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) دومین و سومین پایهٔ آوایی مصراع اول را بنویسید. ب) نشانه‌های هجایی اولین پایهٔ آوایی مصراع اول را بنویسید. ج) در کدام رکن از مصراع اول، بنا به ضرورت وزن، یک هجای بلند و یک هجای کوتاه کنار هم جابجا شده است؟ این اختیار چه نام دارد؟ د) وزن این بیت است. (همسان - ناهمسان)					
۱۵	۰/۵	دو اختیار «وزنی» مشترک در بیت‌های زیر را بنویسید. چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست / سخن‌شناس نه‌ای، جان من، خطا اینجاست از خون و گل و شکوفه تابوت شهید / بر موج بلند دست‌ها رنگین بود					
۱۶	۰/۲۵	در کدام بیت، رکن پایانی به شکل محذوف آمده است؟ الف) ای مست شب رو کیستی؟ آیا مه من نیستی؟ ب) هر دم از سرگشتگی چون گرد می‌پیچم به خود گر نیستی، پس چیستی؟ ای همدم تنهای دل همرهان رفتند و من تنها به صحرا مانده‌ام					
۱۷	۰/۵	با توجه به شعر زیر، به سؤالات پاسخ دهید. «من از ستارهٔ دنباله دار می‌ترسم / که از کرانهٔ مشرق طلوع خواهد کرد.» الف) در هر دو مصراع، شاعر از اختیار زبانی امکان حذف همزه استفاده کرده است. ب) وزن رکن دوم هر مصراع «مفاعیلن» است.					
۱۸	۰/۲۵	واژه‌های «تو» (U) و «بست» (U-) در کجای مصراع با واژهٔ «کو» (-) هم‌وزن است؟					
۱۹	۰/۵	با توجه به بیت « خَلَد گر به پا خاری آسان برآید / چه سازم به خاری که در دل نشیند؟»، به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) شاعر در رکن پایانی مصراع اول، از اختیار زبانی استفاده کرده است. ب) اختیار زبانی «تغییر کمیت مصوت‌ها» در کدام کلمه اتفاق افتاده است؟					
۲۰	۰/۲۵	وزن کدام گزینه، حاصل تکرار وزن‌واژهٔ «فعلاتن» نیست؟ الف) نَفَسَم را پر پرواز از توست ب) صورتش در وزش بیشهٔ شور ابدی خواهد ماند ج) چون درختی در صمیم سرد و بی‌ابر زمستانی					
۲۱	۰/۵	با توجه به شعر «هر دم به لباسی دگر آن یار برآمد»، جای خالی را کامل کنید. الف) وزن این بیت «مفعول ، ، ، فاعولن» است.					
۲۲	۰/۵	با توجه به بیت‌های زیر: الف) در کدام بیت، اختیار وزنی «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» وجود دارد؟ ب) مصوّت بلند «ی» در کدام کلمه همواره کوتاه است؟ ۱) یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غمدیدهٔ ما شاد نکرد ۲) من نمی‌گویم زبان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی‌خبر در هر چه هستی، زود باش					
صفحهٔ ۲ از ۴							

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم		رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۶/۲۱	
تعداد صفحه: ۴		مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه		ساعت شروع: ۱۵:۰۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (عصر داخل و خارج از کشور) - شهریور ۱۴۰۵				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			
ردیف		سؤالات (پاسخ برگ دارد)					
نمره							
		زیبایی شناسی (۶ نمره)					
۲۳	با توجه به بیت زیر، دو معنی برای عبارت «از نو» بنویسید. اگر سنت اوست نوآوری، نگاهی هم از نو به سنت کنیم	۰/۵					
۲۴	در شعر زیر، کدام آرایه‌های ادبی به کار رفته است؟ جوان می‌خواند سرشار از غمی گرم پی دستی نوازش بخش می‌گشت تو که نوشم نه‌ای، نیشم چرایی؟ تو که یارم نه‌ای، پیشم چرایی الف) حس آمیزی - حسن تعلیل ب) تضمین - حس آمیزی ج) حسن تعلیل - تضمین د) لف و نشر - اغراق	۰/۲۵					
۲۵	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی / خرم کند چمن را باران صبحگاهی (اسلوب معادله - حسن تعلیل) ب) پشت گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند / هر زمان پیشت زمین بوس از برای افتخار (حسن تعلیل - اسلوب معادله)	۰/۵					
۲۶	اشاره‌های تاریخی هر کدام از بیت‌های زیر به کدام یک از شخصیت‌های داخل کمانک است؟ الف) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا (ابراهیم (ع) - عیسی (ع)) ب) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیرم چه نامم شه ملک لا فتی را (حضرت علی (ع) - حضرت محمد (ص))	۰/۵					
۲۷	با توجه به بیت «از غفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم»، به پرسش‌ها پاسخ دهید. الف) «نشر» مناسب واژه «غفو» کدام است؟ ب) نوع «لف و نشر» به کار رفته در مصراع دوم، «مشوش» است. درست نادرست	۰/۵					
۲۸	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. می‌خورم جام غمی هر دم به شادی رخت / خرم آن کس کاو بدین غم شادمانی می‌کند فلک در خاک می‌غلطید از شرم سرافرازی / اگر می‌دید معراج ز پا افتادن ما را الف) آرایه مشترک قسمت‌های مشخص شده را بنویسید. ب) واژه «شادی» در بیت اول با کدام واژه، آرایه «مراعات نظیر» دارد و با کدام واژه، آرایه «تضاد» ایجاد کرده است؟	۰/۷۵					
۲۹	با توجه به بیت «روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد / زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما»: الف) کدام واژه، سبب خلق آرایه «پهام تناسب» شده است؟ ب) معنی «پذیرفتنی» این واژه در بیت چیست؟ ج) این واژه در معنای «غیر پذیرفتنی» با کدام واژه تناسب دارد؟	۰/۷۵					
۳۰	آرایه‌های «حسن تعلیل؛ متناقض‌نما؛ تضمین؛ اسلوب معادله» را در هر یک از بیت‌های زیر مشخص کنید. (هر بیت یک آرایه) الف) از تهی سرشار، جویبار لحظه‌ها جاری است. ب) بهر این فرمود رحمان ای پسر / کل یوم هو فی شأن ای پسر ج) فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را / عشرت امروز بی‌اندیشه فردا خوش است د) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی / هنوز می‌پرد از شوق چشم کوب‌ها	۱					
۳۱	در شعر «می‌شناسمت / چشم‌های تو میزبان آفتاب صبح سبز باغ‌هاست / می‌شناسمت»: الف) واژه «باغ» در هم‌نشینی با واژه «سبز»، سبب آفرینش کدام آرایه شده است؟ ب) شاعر با بزرگ‌نمایی در مصراع دوم، چه آرایه‌ای را پدید آورده است؟	۰/۵					
۳۲	با استفاده از واژه‌های «پخته»، «لاله» و «بوی»، جاهای خالی را به گونه‌ای کامل کنید که آرایه‌های مورد نظر شکل گیرد. الف) دهن تو از چمن می‌شنوم / رنگ تو ز و سمن می‌شنوم (حس آمیزی و مراعات نظیر) ب) در نیابد حال هیچ خام / پس سخن کوتاه باید؛ والسلام (تضاد)	۰/۷۵					
صفحه ۳ از ۴							

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۶/۲۱
تعداد صفحه: ۴	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۵:۰۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (عصر داخل و خارج از کشور) - شهریور ۱۴۰۵		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)			نمره

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)				
۳۳	با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «هست شب یک شب دم کرده و خاک رنگ رخ باخته است باد، نوباوه ابر، از بر کوه سوی من تاخته است» الف) قالب این شعر چیست؟ و یادآور کدام قالب شعری «کهن» است؟ ب) دو مورد از مهمترین ویژگی‌های این شعر را بنویسید.	۱		
۳۴	متن زیر از کتاب «سانتاماریا» اثر سید مهدی شجاعی است. با توجه به آن، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «یک بار دیگر امام زمان را صدا زدید و خاموش شدید. آخرین کلامتان یا مهدی بود. افتخارم این است که خودم با پای لنگ شما را به خط رساندم و بیهوش شدم و حالا دل خوشی‌ام به این است که هر روز صبح با این یک پا و دو عصا به اینجا بیایم. گرد قاب عکستان را پاک کنم. سنگتان را بشویم، گلدانتان را آب بدهم و خاطراتم را با شما مرور بکنم. هر روز چیزهای بیشتری از آن شب عزیز یادم می‌آید. به همین زنده‌ام آقا!» الف) در متن بالا یک آرایه کنایه بیابید. ب) چه ارتباطی از لحاظ فکری بین رباعی زیر و متن بالا وجود دارد؟ «کس چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!» ج) زبان داستان در متن بالا بیشتر عامیانه است. درست نادرست	۱		
۳۵	با توجه به سروده زیر از «فرخی یزدی» به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت ۲) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت ۳) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ۴) انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی / چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت الف) «فرخی یزدی» در بیت آخر، خود را با کدام ویژگی معرفی می‌کند؟ ب) از نظر قلمرو فکری، بیت اول به کدام یک از مفهومی‌های زیر اشاره دارد؟ ۱) اهمیت نویسندگان و روشنفکران جامعه ۲) توجه به آزادی و آزادی‌خواهی در جامعه ج) در کدام بیت، آرایه «لف و نشر» مشهود است؟ د) یک کنایه در سروده بالا مشخص کنید که در بردارنده مفهوم «فراموش شدن» باشد.	۱		
۳۶	با توجه به متن «مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته...»: الف) «مشبه» را در ترکیب «طایر مکاتبات» مشخص نمایید. ب) مهم‌ترین اثر قائم مقام فراهانی است. ج) نوشته بالا را می‌توان جزء نثر «مُسَجَّع» محسوب نمود. د) قائم مقام فراهانی در نگارش این متن از کتاب گلستان سعدی پیروی کرده است. درست نادرست	۱		
جمع نمره ۲۰ «گامیاب و سرافراز باشید»				
صفحه ۴ از ۴				

راهنمای نمره‌گذاری آزمون هماهنگ کشوری درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم		تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۶/۲۱	
رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی		تعداد صفحه: ۲		مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه	
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (عصر داخل و خارج از کشور) - شهریور ۱۴۰۵		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			
ردیف	راهنمای نمره‌گذاری				نمره
۱	چرند و پرند ص ۲۰				۰/۲۵
۲	الف) ققنوس ۰/۲۵ ص ۷۱ ب) گنجینه نشاط ۰/۲۵ ص ۱۴				۰/۵
۳	الف) غلط یا نادرست ۰/۲۵ ص ۱۹ ب) صحیح یا درست ۰/۲۵ ص ۷۴				۰/۵
۴	د) ۰/۲۵ یا سید محمد حسین بهجت تبریزی ۰/۲۵ ص ۷۱				۰/۲۵
۵	۱- محکوم کردن استبداد و بی‌عدالتی ۲- ستایش آزادی و آزادی‌خواهان ۳- ترسیم افق‌های روشن و امیدبخش پیروزی برخلاف ادبیات ناامید و مأیوس قبل از انقلاب ۴- تکریم شهید و فرهنگ شهادت با تکیه بر اسطوره‌های ملی و تاریخی ۵- طرح اسوه‌های تاریخی به ویژه تاریخ اسلام مانند پیامبر اکرم (ص)، امام علی(ع) و امام حسین(ع) و چهره‌های مبارز همچون حضرت امام خمینی (ره) (ذکر دو مورد کافی است) هر مورد ۰/۲۵ ص ۷۵				۰/۵
۶	الف) ۱ / ۰/۲۵ یا بیدل و صائب ۰/۲۵ ص ۹۹ ب) ۲ / ۰/۲۵ یا قصیده و مثنوی ۰/۲۵ ص ۴۳				۰/۵
۷	الف) غلط یا نادرست ۰/۲۵ ص ۴۵ ب) صحیح یا درست ۰/۲۵ ص ۹۷				۰/۵
۸	ج) ۰/۲۵ یا تا ز باغ خاطرت گل‌های شادی بشکفتد، هر چه در دل تخم کین داری، به زیر خاک کن ۰/۲۵ ص ۱۰۰				۰/۲۵
۹	الف) ۱ / ۰/۲۵ یا زبانی ۰/۲۵ ص ۴۲ ب) ۳ / ۰/۲۵ یا فکری ۰/۲۵ ص ۴۵ ج) ۲ / ۰/۲۵ یا ادبی ۰/۲۵ ص ۹۸				۰/۷۵
۱۰	کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند ص ۵۴				۰/۲۵
۱۱	ب) ۰/۲۵ یا با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / مارا فراغتی است که جمشید جم نداشت ۰/۲۵ ص ۲۴				۰/۲۵
۱۲	ج) ۰/۲۵ یا از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمی دانم ۰/۲۵ ص ۳۸				۰/۲۵
۱۳	الف) ناهمسان ۰/۲۵ ص ۳۹ ب) همسان تک لختی ۰/۲۵ ص ۹۳				۰/۵
۱۴	الف) غام مَن ۰/۲۵ ب شَه رِ شِر ۰/۲۵ ج) رکن سوم ۰/۲۵ قلب ۰/۲۵ ب) - U U - ۰/۲۵ د) همسان ۰/۲۵ ص ۸۷				۱/۵
۱۵	ابدال ۰/۲۵ بلند بودن هجای پایانی مصراع ۰/۲۵ ص ۲۸ و ۹۲				۰/۵
۱۶	ب) ۰/۲۵ یا هر دم از سرگستگی چون گرد می‌پیچم به خود / هم‌رهان رفتند و من تنها به صحرا مانده‌ام ۰/۲۵ ص ۱۲۱				۰/۲۵
۱۷	الف) غلط یا نادرست ۰/۲۵ ص ۱۱۰ ب) غلط یا نادرست ۰/۲۵ ص ۱۱۰				۰/۵
۱۸	در پایان مصراع یا هجای پایانی مصراع ص ۸۶				۰/۲۵
۱۹	الف) امکان حذف همزه ۰/۲۵ ب) خاری ۰/۲۵ ص ۵۵				۰/۵
۲۰	ج) ۰/۲۵ یا چون درختی در صمیم سرد و بی ابر زمستانی ۰/۲۵ ص ۱۱۰				۰/۲۵
۲۱	مفاعیل (۰/۲۵)، مفاعیل (۰/۲۵) ص ۱۰۶				۰/۵
۲۲	الف) بیت ۱ / ۰/۲۵ یا یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غم‌دیده ما شاد نکرد ۰/۲۵ ص ۸۴ ب) زیان ۰/۲۵ ص ۵۵				۰/۵
۲۳	دوباره یا مجدد یا باز ۰/۲۵ قالب شعر نو ۰/۲۵ ص ۹۰				۰/۵
۲۴	ب) ۰/۲۵ یا تضمین - حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۲۰				۰/۲۵
۲۵	الف) اسلوب معادله ۰/۲۵ ص ۱۱۷ ب) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۶				۰/۵
۲۶	الف) ابراهیم (ع) ۰/۲۵ ص ۳۲ ب) حضرت علی (ع) ۰/۲۵ ص ۳۲				۰/۵
۲۷	الف) روز ۰/۲۵ ص ۵۹ ب) غلط یا نادرست ۰/۲۵ ص ۵۹				۰/۵
صفحه ۱ از ۲					

